

SAMODZIELNA PRACA JAKO SKŁADNIK PRZYGOTOWANIA PRZYSZŁEGO NAUCZYCIELA W KONTEKŚCIE IDEI NOWEJ UKRAIŃSKIEJ SZKOŁY

Natalia Hrona

doktor nauk pedagogicznych,

*Pryluccki humanitarno-pedagogiczny koledż imienia Iwana Franka, (Pryluki, Ukraina)
natashagrona@ukr.net*

Streszczenie. W artykule wyświetlono szczególności procesu organizacji i kierownictwa samodzielną pracą w aspekcie współczesnych wymogów lingwodydaktycznego przygotowania przyszłych nauczycieli szkoły podstawowej. Akcentuje się uwaga na tym, że konieczne uzbroić przyszłego specjalistę nie tylko sumą mocnych teoretycznych wiedzy, ale i umiejętnościami stosować te wiedze w praktyce. Udowodniono, że poprawnie zorganizowana samodzielna praca przewiduje nie tylko bazowe, naukowe i odpowiednie pedagogiczne przygotowanie, ale i umiejętność docelowo aktywizować poznawczą działalność studentów w edukacyjnym procesie. Prawidłowy wybór formy samodzielnej pracy sprzyja aktywizacji twórczego myślenia studentów, rozwija ich badawcze umiejętności, przecież dziś w edukacji mamy globalny trend rosnącej twórczości i mobilności, toż udane będą te, kto zdolny żyć w kreatywnym obszarze. Na tych pozycjach bazuje się Koncepcja Nowej ukraińskiej szkoły. Autor naprowadza przykłady różnych rodzajów samodzielnej pracy w granicach tematów dyscypliny «Metodyka nauczania języka ukraińskiego».

Słowa kluczowe: przygotowanie lingwodydaktyczne, nauczyciel szkoły podstawowej, samodzielna praca, formy i rodzaje samodzielnej pracy, Koncepcja Nowej ukraińskiej szkoły.

SELF-WORKING AS A PREPARATION MANUAL FUTURE TEACHER IN THE CONTEXT OF THE IDEA OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Natalia Grona

doctor of pedagogical sciences,

*Prylucy Humanitarian and Pedagogical College named after. I. Ya Franko
(Priluki, Ukraine)*

Abstract. The article describes the peculiarities of the process of organization and management of independent work in the aspect of modern requirements of linguistic and pedagogical training of future teachers of elementary school. It is emphasized that it is necessary to equip a future specialist not only with the amount of solid theoretical knowledge, but also the ability to apply this knowledge in practice. It is proved that a properly organized independent work involves not only basic, scientific and appropriate pedagogical training, but also the ability to expedite the cognitive activity of students in the educational process. The right choice of the form of independent work helps to stimulate students' creative thinking, develops their research skills, because today in education we have a global trend of growing creativity and mobility, so those who can live in the creative space will be successful. These positions are based on the Concept of the New Ukrainian School. The author gives examples of different types of independent work within the disciplines "Methodology of teaching Ukrainian language".

Key words: linguistic-pedagogical preparation, elementary school teacher, independent work, forms and types of independent work, Concept of the New Ukrainian school.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК СКЛАДНИК ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Наталія Грона

доктор педагогічних наук,

*Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І. Я. Франка,
(Прилуки, Україна)*

Анотація. У статті висвітлено особливості процесу організації та керівництва самостійною роботою в аспекті сучасних вимог лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Акцентується увага на тому, що необхідно озброїти майбутнього спеціаліста не тільки сумою міцних теоретичних знань, а й уміннями застосовувати ці знання на практиці. Доведено, що правильно організована самостійна робота передбачає не лише базову, наукову і відповідну педагогічну підготовку, але й уміння доцільно активізувати пізнавальну діяльність студентів у навчальному процесі. Правильний вибір форми самостійної роботи сприяє активізації творчого мислення студентів, розвиває їхні дослідницькі вміння, адже сьогодні в освіті маємо глобальний тренд зростаючої творчості та мобільності, тому успішними будуть ті, хто здатен жити в креативному просторі. На цих позиціях ґрунтується Концепція Нової української школи. Автор наводить приклади різних видів самостійної роботи у межах тем дисципліни «Методика навчання української мови».

Ключові слова: лінгводидактична підготовка, учитель початкових класів, самостійна робота, форми та види самостійної роботи, Концепція Нової української школи.

Постановка проблеми. На сьогодні є актуальним підвищення рівня підготовки студентів закладів вищої освіти, майбутній фахівець повинен володіти здатністю самостійно формулювати завдання і визначати способи їхнього виконання в межах професійних компетентностей, аналізувати педагогічну діяльність, працювати з інформацією в команді, налагоджувати соціальні зв'язки, здійснювати безперервну самоосвіту, вивчати нові технології освітнього процесу, спрямовані на підвищення продуктивності праці. Для формування цих якостей необхідно озброїти майбутнього спеціаліста не тільки сумою міцних теоретичних знань, а й уміннями застосовувати ці знання на практиці. Цьому сприяє правильно організована самостійна робота, яка передбачає не лише базову, наукову і відповідну педагогічну підготовку, а й уміння доцільно активізувати пізнавальну діяльність студентів в освітньому процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На теоретико-методологічному рівні проблема організації самостійної роботи студентів знайшла своє висвітлення в працях багатьох педагогів: А. Алексюка, С. Архангельського, Ю. Бабанського, В. Безпалька, П. Підкасистого, психологів: А. Петровського, О. Леонтєва, К. Платонова, С. Рубінштейна, методистів: О. Біляєва, Л. Паламар, М. Пентилюк, К. Плиско.

В. Володько та Т. Іванова наголошують на тому, що «...самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів виявляється тим характерним видом навчання, який найповніше відображає загальні риси творчої діяльності. Вона детермінується метою, усвідомленою студентами, визначеними мотивами, реалізується за допомогою самостійних дій, які вимагають розумових, вольових

або фізичних зусиль, і завершується конкретними результатами» (*Володько В.М., 1993, 62*).

Мета статті – розкрити особливості організації самостійної роботи з методики навчання української мови в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап реформування основних напрямів педагогічної освіти в контексті Нової української школи зумовлює необхідність змін у змісті й структурі організаційно-методичного забезпечення, пошуку інноваційних підходів, активних форм і методів навчання, спрямованих на формування творчої особистості фахівця з високим рівнем розвитку компетентності, конкурентноздатного на світовому ринку праці.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів організації освітнього процесу в умовах змін, а тому має ефективно розв'язувати важливі професійні завдання, вводити інновації в освітній процес, залучати студентів до виконання творчих і конструктивних завдань. У педагогічному словнику самостійна робота характеризується як індивідуальна або колективна навчальна робота, яка здійснюється без безпосереднього втручання вчителя (*В.И. Загвязинский, А.Ф. Закирова, Т.А. Строчкова, 2008*).

Наукові джерела репрезентують основні функції самостійної роботи:

- пізнавальна, яка визначається засвоєнням студентами систематизованих знань із навчальних дисциплін;
- самостійна, яка полягає у формуванні умінь і навичок, самостійного їхнього оновлення і творчого застосування;
- прогностична – визначається вмінням вчасно передбачати й оцінювати і можливий результат, і саме виконання завдання;
- коригувальна – визначається вмінням вчасно вносити корективи у свою діяльність;
- виховна полягає у формуванні самостійності як риси характеру (*Грона Н. В., 2017; Демченко О., 2006*).

Аналіз спеціальної літератури показав, що найбільш доцільною є класифікація самостійної роботи, запропонована П. Підкасистим. За цією класифікацією виділяють самостійну роботу за зразком, конструктивно-варіативну, евристичну (частково-пошукову) і творчо-дослідницьку.

Самостійна роботи за зразком передбачає виконання типових завдань і вправ за зразком. На цьому рівні відбувається засвоєння навчального матеріалу, але не розвивається творча активність.

Конструктивно-варіативна самостійна робота передбачає відтворення не лише функціональної характеристики знань, а і їхньої структури, залучення відомих знань для розв'язання інших завдань, проблем, ситуацій. Відбувається відтворення і розуміння явищ, які вивчаються.

Евристична самостійна робота пов'язана з розв'язанням питань, проблем, висвітлених на лекціях, семінарських, лабораторних, практичних заняттях. Вона охоплює формування вміння бачити проблему, самостійно виявляти причину її виникнення, розробляти план розв'язання. Водночас здійснюється більш глибоке розуміння явищ, процесів, активізується творча діяльність. Під час здійснення дослідницької самостійної роботи пізнавальна діяльність набуває творчого, пошукового характеру, для її реалізації визначається система оптимального поєднання методів розв'язання проблемних ситуацій. На цьому рівні розумової

діяльності виявляється інтелектуальний потенціал і творчі здібності студентів, реалізуються їхні дослідницькі здібності (*Володько В.М., 1993*).

Традиційно самостійна робота студентів має такі форми проведення: індивідуальна (реферативні повідомлення, курсове, дипломне проектування, самостійна науково-дослідницька робота, індивідуальні консультації, олімпіади тощо); групова (проектне та проблемне навчання, навчання у співпраці, ігрове проектування, групові консультації, факультативні заняття, заняття в гуртках); масова (проектне навчання, програмоване навчання) (*Демченко О., 2006, 69*). У сучасній педагогічній практиці серед найефективніших методів самостійної роботи студентів, які сприяють індивідуалізації та інтенсифікації навчального процесу, слід виділити (*Дичківська І. М., 2004, 132*): проблемно-пошукові методи; метод проектного навчання; методи колективної розумової діяльності; метод застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні, які дають можливість реалізувати на практиці ідеї інноваційного навчання, педагогіки співпраці викладача та студента, забезпечити аспект самоосвіти майбутніх фахівців початкової школи. Правильний вибір форми самостійної роботи сприяє активізації творчого мислення студентів, розвиває їхні дослідницькі вміння, адже сьогодні в освіті маємо глобальний тренд зростаючої творчості та мобільності, тому успішними будуть ті, хто здатен жити в креативному просторі (*Антонюк М.С., 1995*). На цих позиціях ґрунтується Концепція Нової української школи (*Концепція «Нова українська школа», 2016*). З метою унаочнення сказаного вище пропонуємо низку завдань, які можуть бути застосовані в самостійній роботі майбутніх учителів під час вивчення курсу «Методика навчання української мови в початкових класах».

Тема «Методика навчання орфографії»

1. Познайомтеся з методичним коментарем щодо проведення інтегрованих уроків у початковій школі. *Методичний коментар*: Інтегроване навчання – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході. Освіта розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі дисципліни. Можливі різні форми інтеграції знань: повне злиття навчального матеріалу в одному предметі, тобто інтеграція за змістом (тематичний підхід), інтеграція на рівні способів дій (навичок) (діяльнісний підхід). Наприклад, інтеграція за змістом: тема «Дикі тварини» розглядається на уроках української мови і літературного читання, математики, природознавства і мистецтва. Інтеграція на рівні способів дій (навичок) (діяльнісний підхід) надає можливість зв'язати зміст двох або більше предметів у межах однієї теми дослідження (міжпредметні зв'язки). Міжпредметні зв'язки можуть бути горизонтальними або вертикальними. Горизонтальні характеризуються вивченням поняття на різних уроках упродовж деякого часу (неодночасно). Наприклад, на уроках природознавства досліджують, як виготовляють папір, на уроках української мови проводиться словникова робота зі словом «папір», на уроках трудового навчання виготовляють різні іграшки з паперу. Вертикальні міжпредметні зв'язки характеризуються вивченням поняття на одному уроці або в один часовий проміжок на різних уроках із застосуванням навчального матеріалу з різних предметів. Тобто якщо вчитель весь урок вивчає одну тему, залучаючи з інших відомості, способи дій на основі сформованих в учнів умінь та навичок, форму подання навчального матеріалу тощо, то він використовує вертикальний тематизм. Наприклад, на уроці з літературного

читання вивчається вірш про річку, на уроці образотворчого мистецтва учні малюють водні рослини, на уроках української мови засвоюють правопис власних назв і, нарешті, на уроці природознавства вивчається тема «Водойми України».

2. Виберіть орфограму (Орфограми: «Уживання апострофа», «Уживання великої букви на початку речення, в іменах людей, кличках тварин, назвах міст, сіл», «Правопис слів з ненаголошеними [е], [и] у корені слова, які перевіряються наголосом», «Правопис слів із дзвінками та глухими приголосними») і розробіть систему інтегрованих знань.

3. Дібрати завдання для какографії (неправильне написання). *Методичний коментар:* Практика доводить, що наші учні не бачать і не вміють відшукати помилку у тексті, який вони записали. Позитивний аспект цього виду роботи і в тому, що він формує в учнів комунікативний мотив, який визначає правопис як «інструмент» мовленнєвої діяльності: писати потрібно так, щоб тебе розуміли інші, розвиває вміння контролю і самоконтролю, допомагає створити атмосферу співпраці на уроці, коли учні можуть на уроці посперечатися, порозмірковувати, дійти правильного висновку. Цей вид роботи дає можливість розкрити перед учнями поняття «опечатка», «описка», «помилка». Учні дізнаються, що помилки, які трапляються в книгах, журналах, газетах, пропуски і заміни букв називаються опечатками. Їх виправляють коректори.

Тема «Методика опрацювання розділу «Текст»»

Доберіть кейс-ситуації для створення текстів-розповідей, текстів-описів, текстів-міркувань молодшими школярами. *Методичний коментар:* Кейс-метод (від англ. case study – вивчення ситуації) відомий у вітчизняній освіті як метод ситуативного навчання на конкретних прикладах. Кейс-метод – конкретні навчальні ситуації (ситуаційні вправи), які спеціально розроблені на основі фактичного матеріалу з метою подальшого їхнього аналізу та розв'язання на занятті. Наприклад:

Уявіть ситуацію: ви познайомилися влітку з другом, який живе в іншому місті. Напишіть йому листа про своє місто чи село, сім'ю, друзів.

1. Доберіть завдання до вправи «Метод «ПРЕС»». *Методичний коментар:* «Метод «ПРЕС» застосовують під час обговорення дискусійних питань та під час виконання вправ, у яких потрібно зайняти і чітко аргументувати визначену позицію з проблеми, яка обговорюється. Цей метод навчає учнів формулювати аргументи, висловлювати стисло думки з дискусійного питання, переконувати інших. Наприклад:

- *Чи погоджуєтесь ви з позицією Грицька: людям, чия професійна діяльність не пов'язана зі спортом, фізичні навантаження не потрібні? (наведіть не менше двох переконливих аргументів).*

- *Оленка разом із мамою гуляла в парку і помітила, що там росте багато різнокольорових квіточок. Майже на кожну квіточку глянула Оленка і подумала: «Напевно немає у світі зовсім однакових квітів, усі вони різні». Чи погоджуєтесь ви з думкою дівчинки? (наведіть не менше двох переконливих аргументів).*

1. Складіть квазітексти (текст-розповідь, текст-опис, текст-міркування) про вулицю, на якій ви живете (на рівні учня 4 класу). Наприклад:

Текст-розповідь

Привіт. Мене звать Марійка. Я хочу розповісти вам про свою домівку.

Проживаю я в Прилуках на вулиці Богунського. Названа вона на честь видатного полководця Івана Богуна. Поряд з вулицею знаходиться Прилуцький гуманітарно-педагогічний коледж ім. І. Я. Франка, у якому навчається моя сестра. Наша вулиця розташована на пагорбі, тому влітку я завжди катаюся там на роликах. Якщо спуститися вниз по вулиці, то можна дійти до дитячого садочка, який я відвідувала в дитинстві. На сусідніх вулицях живуть мої друзі, з якими влітку можна пограти у футбол або ж побігати на стадіоні, а взимку – покататись на ковзанах.

Я люблю свою вулицю!

Текст-опис

На дворі випав сніг. Настала зима. Коли я виходжу з будинку, я милуюся засніженою вулицею.

Перше, що кидається в очі – це дерева, які стоять, ніби одягнені в білі шубки. Далі видно засніжену дорогу і вузьку доріжечку, котру вже встигли протоптати люди, ідучи вранці на роботу. Вікна сусідніх хат вдало розмалював морозець, а зі стріх звисають бурульки. Трохи помилуюся цією красою, покличу друзів і разом підемо кататися на ковзанах.

Текст - міркування

Кожна людина має свою домівку, котру вона любить і про яку піклується. Я також маю свій будинок. А знаходиться він на вулиці Богунського. Вона найчистіша й найкрасивіша в місті.

Живу я тут з трьохрічного віку. Як тільки моя сім'я сюди переїхала, ми одразу потоваришували з усіма сусідами. Разом з ними ми піклуємося про нашу вулицю: висаджуємо дерева, слідкуємо за чистотою, узимку розчищаємо дорогу від снігу тощо. Я радію, що моя вулиця найкрасивіша і найдоглянутіша. Лише колективним зусиллям ми підтримуємо чистоту нашої рідної вулиці. Мені приємно бачити свою вулицю прибраною, а сусідів щасливими та усміхненими.

Тому, якщо хочеш аби твоя вулиця була гарною, не лінуйся, а допомагай іншим доглядати її.

2. Створіть ментальні карти до тем: методика створення текстів-розповідей, текстів-описів, текстів-міркувань, есе. *Методичний коментар:* Ментальні карти – карти розуму, або карти пам'яті, думок (англ. Mind map) — діаграма, на якій відображають слова, ідеї, завдання, або інші елементи, розташовані радіально навколо основного слова або ідеї. Застосовуються для генерування, відображення, структурування та класифікації ідей у якості допоміжного засобу під час навчання.

Рис 1. Ментальна карта до теми «текст-міркування»

3. Розробіть тематику есе для учнів 3, 4 класу. Напишіть квазіесе.

Методичний коментар: Есе – невеликий за обсягом прозовий твір, який має довільну композицію і виражає підкреслено індивідуальну точку зору автора та враження з конкретного приводу чи питання й не претендує на вичерпне та визначальне трактування теми. Завданням есе, на відміну від розповіді, є інформація або пояснення, а не драматичне зображення або переказ якої-небудь життєвої ситуації. В оновленій програмі з української мови так тлумачиться поняття цього жанру: «...розмірковування у довільній формі на будь-яку знайому тему. Не претендує на завершеність» (Грона Н.В., 2017, 152). Наприклад: «Як шкіра захищає людину?», «Чому вимерли динозаври?», «Чи потрібно займатися спортом?», «Обережно, роботи!», «Чи треба, щоб всі бажання збувалися?». Пропонуємо зразок есе.

Хіба солдати плачуть?

Війна – це жорстоке і безжалне явище. Ось і на сході нашої країни лунають постріли. Війна! Це біль, страх, туга за близькими людьми.

Кожен день я чую в новинах, що солдати захищають наші кордони. Вони дають нам можливість навчатися в школі, подорожувати, насолоджуватися життям. Я захоплююся їхньою мужністю, безстрашністю, відданістю Батьківщині. У мене виникає запитання: «А чи справді солдати ніколи не плачуть? Вони завжди такі сильні?» Невже вони ніколи не плачуть від суму за родиною? А, може, солдати плачуть від туги за померлими побратимами? Ні, немає місця сльозам там, де треба захищати рідний край.

Ніхто і ніколи не бачив плач солдата. Кажуть, що помічають лише маленький відблиск на його щоці, коли він повертається додому. Але хіба солдати плачуть? (Учениця 4 класу).

Тема «Особливості опрацювання елементів лексики в початковій школі»

1. Укладіть міні-словник застарілих слів для учнів 4 класу.

2. «Словники – наші помічники». Підготуйте повідомлення про будь-який лінгвістичний словник за планом: а) назва словника; б) відомості про автора; в) вихідні дані; г) кількість слів і виразів; ґ) приклади словникових статей; д) застосування словника.

3. Створіть портрет слова «ПРИРОДА» і т. ін. Предметом дослідження школярів можуть стати слова з національно-культурним компонентом значення за планом: лексичне значення слова на сучасному етапі, зіставлення його з тлумаченням у словниках і вживанням в прислів'ях і приказках, у творах, які вивчаються в курсі літературного читання. Слова для портрета: *сонце, калина, Україна, весна, зима, казка, журавель, вулиця, васильки, мед, часник, пшениця, веселка, чорнобривці, ластівка, береза, яסоловейко, хліб, вінок, проліски*.

4. Покажіть, як працює алгоритм роботи над словниковим словом (на прикладі 1 слова).

Алгоритм роботи над словом

1. Написання слова (орфограма).
2. Значення слова: а) однозначне або багатозначне; б) пряме й переносне значення слова.
3. Порівняння, уособлення, епітет, метафора.
4. Добір: синонімів, антонімів, омонімів.
5. Слово за частотою вживання: історизм, архаїзм.
6. Слово з точки зору сфери вживання: діалектизм, жаргонізм, професійна лексика.
7. Слово за походженням: споконвічно українське, запозичене.
8. Роль слова в тексті.

Підкреслюючи необхідність формування професійних умінь у процесі самостійної діяльності, ми відносимо розв'язання спеціальних методичних (ситуаційних) задач до активних методів навчання і визначаємо їх як метод проблемного навчання. Розв'язання методичних задач моделює професійну діяльність учителя.

Студіювання лінгводидактичних джерел дало можливість визначити, що під методичною задачею ми будемо розуміти таке навчальне завдання, у якому моделюється той чи інший елемент реальної методичної діяльності, що вимагає від майбутнього вчителя, по-перше, усвідомлення визначеної проблеми та умов, стосовно до яких вона виникає, по-друге, актуалізації або отримання необхідних знань і, по-третє, конкретних методичних дій для розв'язання ситуації.

Детальний аналіз особливостей методичних задач дав можливість виділити їхню «ситуаційність», оскільки в них змодельований конкретний навчально-методичний факт (епізод). У якості дидактичного матеріалу для методичних задач можуть виступати фрагменти уроків української мови, варіанти відповідей школярів та їхні міркування, приклади письмових робіт, формулювання запитань і завдань учителя, зміст сторінок підручників та ін. Усі ці методичні факти можуть бути призначені для аналізу, систематизації та узагальнення, класифікації, порівняння й подальшого коректування або накопичення позитивних рішень різних методичних ситуацій.

У процесі підготовки до самостійної роботи викладач акцентує увагу студентів на постановку методичних задач з метою формування в майбутніх фахівців початкової школи вміння давати обґрунтовану оцінку готового варіанту розв'язання лінгводидактичної проблеми або вибирати кращий варіант із запропонованих, самостійно розробляти рішення в умовах запропонованої методичної ситуації.

Як приклад можна привести можливі види методичних задач з методики вивчення розділу «Текст»:

Задача 1. Уставте пропущені терміни і поясніть, чому, під час навчання будови тексту, потрібно вчити:

- а) усвідомлювати предмет мовлення (.....);
- б) усвідомлювати те головне, що хочу сказати (.....);
- в) добирати відомості з урахуванням (.....) і (.....);
- г) систематизувати матеріал, (тобто .....

Які ознаки тексту відображені в цьому переліку вмій?

Задача 2. Прочитайте тексти-описи. Чим вони різняться? Як ви організуєте роботу з учнями, щоб показати їм цю різницю?

Листок — орган рослини, що розвивається на стеблі. Листки в більшості рослин зелені. Кількість листків на одній рослині може суттєво відрізнятися, наприклад, вважають, що в середньому на одному дорослому дубі росте 250 000 листків. Розміри листків коливаються в основному від 3 до 15 см, але є й листки-гіганти, які досягають до 15 м в окремих видів пальм та папоротників.

Листок може виконувати такі функції: нагромаджувальну — накопичення поживних речовин (капуста, цибуля) або води (алоє); захисну — від поїдання тваринами (колючки кактуса та барбарису); розмноження (беґонія, фіалка); ловильну (комахоїдні рослини (росичка); видалення продуктів обміну речовин під час листопаду (у дерев і кущів); закріплення стебел (вусики гороху) (З інтернетних джерел).

2. Жовтень ступає по узлісся у вишній багрянцем сорочці. Прийди сюди восени, подивись — і замилуєшся красою природи. Не повіриш, що це сама природа намалювала таку красу.

У дерев осіннє листя буває різного кольору: жовте з усіма можливими відтінками, червоно-коричневе, багряне. Багряне листя осики схоже на достиглі яблука, жовте листя верби — на кораблики, а листя клена — на золоті зірки.

Листя переливається на деревах і на землі золотом. То жовтень золотить його і зриває, готуючи оновлення природи (За матеріалами Інтернет-видань).

Задача 3. Відновіть професійні дії вчителя, що призвели до таких результатів, зокрема, до поданого тексту деякі учні дібрали такі заголовки: «Початок зими», «Зимівля звірів», «Зимовий ліс».

Текст

Діти прийшли в ліс. У лісі тиша. З дерев на землю падає листя. Білочка спить у дуплі, їжаки зарилися в листя.

Задача 4. Які завдання ви запропонуєте учням до поданих текстів?

*Десь далеко, за **темною** смугою лісу, обізвався грім. **Легко й радісно** зітхнули в густому парку столітні дуби. **Тихо** забриніли маленькі шибки в **низенькій** хатці.*

***Потемніло**, закрутило куряву. Загуркотіло і покотилось по небу. Вітер **ушух**. По листу зашелестів **густий** дощ (С. Васильченко).*

Висновки і перспективи подальших наукових розвідок. Отже, самостійна робота спрямована на підвищення якості знань, формування пізнавальної активності, самостійності, позитивної мотивації, інтелектуальних умінь. Самостійність пов'язана з активністю студентів у процесі навчання. Тому доцільно запроваджувати під час організації самостійної роботи активні методи навчання. Порухнене питання не вичерпує усіх аспектів аналізованої проблеми, тому перспективу подальшого наукового пошуку в цьому напрямі вбачаємо в

розробленні активних видів самостійної роботи в процесі вивчення інших розділів дисципліни «Методика навчання української мови» з метою оптимізації навчання та підготовки висококваліфікованих фахівців.

Список використаних джерел:

1. Антонюк М.С. Психологічні особливості формування у студентів умінь і навичок самостійної роботи/ М.С. Антонюк// Сучасні педагогічні технології у вищій школі: наук.-метод. збірник. – К., 1995.– 50 с.
2. Володько В.М. Самостійна навчально-пізнавальна діяльність як один із методів розвитку творчих здібностей студентів/ В.М. Володько, Т.В. Іванова // Вища і середня педагогічна освіта. – 1993. – №16.– 62 с.
3. Грона Н. В. Підготовка студентів педагогічних коледжів до формування у молодших школярів текстотворчих умінь: монографія / Н. В. Грона. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2017. – 592 с.
4. Демченко О. Дидактична система організації самостійної роботи студентів / О. Демченко // Рідна школа. – 2006. – № 5. – С. 68–70.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 351 с.
6. Концепція «Нова українська школа» від 14.12.2016 № 988-р. Дата оновлення: 14.12.2016. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/ (дата звернення: 15.01.2018).
7. Педагогический словарь: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений/ В.И. Загвязинский, А.Ф. Закирова, Т.А. Строкова и др.; под ред. В.И. Загвязинского, А.Ф. Закировой. – М.: Издательский центр «Академия», 2008.– 252 с.